

62A 42/2016-15

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobců: **a) P. D.** a **b) J. D.**, oba bytem L. 38, proti žalovanému: **1. Státní pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj – pobočka Brno**, se sídlem Brno, Kotlářská 53, a **2. Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno venkov**, se sídlem Brno, Úzká 6, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **se** ve vztahu k žalovanému 1) **odmítá**.
- II. Řízení **se** ve vztahu k žalovanému 2) **zastavuje**.
- III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobci žalobou adresovanou zdejšímu soudu brojili proti drastickým zásahům obou žalovaných do jejich vlastnických práv, jež shledávali ve vedení řízení o pozemkových úpravách žalovaným 1) a požadovali zamezení přepisu jejich pozemků žalovaným 2).

Aby zdejší soud mohl vést řízení o podaném návrhu, vyzval žalobce, aby uvedli, jaké řízení hodlají svým podáním u soudu vyvolat, přesně identifikovali akt, proti němuž žaloba směřuje, a v materializované podobě jej soudu předložili (a podle toho žalobu odpovídajícím způsobem doplnili); nic z toho totiž z obsahu žaloby jasně a srozumitelně neplynulo.

K výzvě soudu žalobci svoji žalobu doplnili tak, že se domáhají ochrany před nezákonným zásahem žalovaného 1), který doposud trvá, a proto požadují, aby soud žalovanému 1) zakázal pokračovat v porušování práv žalobců a uložil mu řízení o pozemkových úpravách pro jeho vady zastavit. Ve vztahu k žalovanému 2) žalobci vzali podanou žalobu zpět.

Žalobci nezákonný zásah spatřují v tom, že jsou nuceni ke směně vlastních pozemkových parcel za jiné nevýhodné parcely, jejichž užitná hodnota je horší. To souvisí s tím, že v evidenci na katastru nemovitostí není řádně evidována bonita parcel podle skutečného stavu. Žalobci poukazují na zdoluhavý průběh řízení o pozemkových úpravách, kdy se tento stav negativně promítá do jejich zemědělského podnikání, které nemohou z dlouhodobého hlediska plánovat. Žalobci dále zpochybňují, že by o zahájení pozemkových úprav požádalo 23 vlastníků s nadpoloviční výměrou 54,9 %

půdy. Podle žalobců sbor zástupců nebyl řádně zvolen a nezastupuje řádně zájmy účastníků. Žalobci v neposlední řadě poukazují na to, že neobdrželi návrh nových pozemků či změn a ani doposud nebyl řádně schválen návrh pozemkových úprav. Z toho, co se dozvěděli, v něm jde o směny pozemků nevýhodné, a to i co se týká ceny pozemků. Pozemky evidované se stejnou bonitou se ve skutečnosti co do kvality liší, jsou kamenité a špatně přístupné. Žalovaný 1) tak postupuje v rozporu se smyslem pozemkových úprav.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.

Podle § 4 odst. 1 písm. c) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.

Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 85 s.ř.s. žaloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

Naproti tomu podle § 65 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Jak vyplývá ze shora citovaných ustanovení, ochrana proti nezákonnému zásahu je chápána jako subsidiární. Existuje-li jiný prostředek ochrany, prostřednictvím něhož se lze ochrany domáhat, je třeba využít tento prostředek. Stejný závěr lze učinit ohledně vzájemného vztahu žaloby na ochranu před nezákonným zásahem a žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s.ř.s. Smysl žaloby na ochranu před nezákonným zásahem totiž nelze chápat jako substitut žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Účastník řízení nemá právo volit, jaký z těchto prostředků k ochraně svých veřejných subjektivních práv využije. Žalobu na ochranu před nezákonným zásahem je třeba využít až v případě, kdy s.ř.s. jinou ochranu veřejných subjektivních práv účastníka řízení neumožňuje. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 4.8.2005, č.j. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS: „...[u]rčujícím kritériem pro podání této žaloby totiž není jakási procesní taktika žalobce, nýbrž povaha napadeného úkonu. Přitom platí, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu má před žalobou proti nezákonnému zásahu přednost v tom smyslu, že lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky, je tak účastník řízení povinen učinit a teprve po vyčerpání těchto prostředků si zároveň otvírá procesní

prostor pro případné podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu“ (obdobně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16.10.2010, č.j. 7 Aps 3/2008- 98, č. 2206/2011 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.1.2012, č.j. 1 Aps 4/2011-80).

Pro určení žalobního typu je pro soud závazný obsah a petit žaloby. V daném případě se žalobci podanou žalobou nedomáhají zrušení či vydání správního rozhodnutí, nýbrž podle petitu doplněného k výzvě soudu by měl soud žalovanému 1) zakázat porušovat práva žalobců a přikázat mu, aby řízení o pozemkových úpravách zastavil.

Z argumentace předestřené žalobci v podaném návrhu lze dovozovat, že jejich námitky mají původ nikoli ve faktickém bezprostředním úkonu správního orgánu, jež by se v současné době materializoval v podobě zásahu do jejich subjektivních veřejných práv, nýbrž namítají procesní vady probíhajícího řízení o pozemkových úpravách ve smyslu zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 139/2002 Sb.“). Dále se obávají, že pozemkové úpravy povedou ke směně jejich pozemků za pozemky s méně výhodnou bonitou.

Řízení o pozemkových úpravách ve smyslu zákona č. 139/2002 Sb. je správním řízením vedeným ve veřejném zájmu, které je zahajováno z moci úřední a které vyústí ve smyslu § 11 odst. 5 citovaného zákona v rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav, který pozemkový úřad oznámí doručením veřejnou vyhláškou a doručí všem známým účastníkům.

Rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav je přitom správním rozhodnutím ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a až důsledky tohoto správního rozhodnutí se případně mohou negativně materializovat v právní sféře žalobců v případné směně jejich pozemků. Proti tomuto rozhodnutí tedy budou moci žalobci brojit prostředky ochrany, které právní řád nabízí.

V řízení na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s.ř.s., iniciovaném návrhem žalobců, tedy zdejšímu soudu nepřísluší posuzovat zákonnost probíhajícího řízení o pozemkových úpravách, respektive jednotlivé procesní kroky žalovaného 1) v tomto řízení učiněné, jakož i budoucí vyústění pozemkových úprav, kterým bude jednoznačně správní akt v podobě správního rozhodnutí.

Domáhají-li se tedy žalobci po zdejším soudu ochrany před nezákonným zásahem, je takto zvolený žalobní typ nepřipustný, neboť nejsou splněny podmínky řízení o něm stanovené v § 85 s.ř.s. Proti tvrzeným nezákonnostem se lze bránit po vyčerpání řádných opravných prostředků prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí a až v tomto typu řízení mohou žalobci uplatnit jimi uvedené námitky nezákonnosti průběhu a výsledku řízení o pozemkových úpravách.

S ohledem na výše uvedené soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s.ř.s. odmítl.

Vzhledem k tomu, že žalobci v rámci doplnění svého návrhu vzali žalobu v části napadající postup žalovaného 2) zpět, soud s ohledem na zásadu dispozitivní řízení o žalobě ve vztahu k žalovanému 2) podle § 47 písm. a) s.ř.s. zastavil.

Byla-li žaloba odmítnuta nebo řízení zastaveno, žádný z účastníků nemá podle § 60 odst. 3 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. června 2016

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu